

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 51-454-01-42
Дата: 12 / 12 / 2024 г.

ДО

Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 51-ТОТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

17.12
[Signature]

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от ПОДНС внасяме проект на Закон за несъстоятелност на физическите лица, ведно с мотиви и оценка на въздействието.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

Приложения:

1. Мотиви
2. Оценка на въздействието

ВНОСИТЕЛИ:

Кирин Петков
Асия Василева
Николай Денков
Лена Бориславов
Стою Стою
Владим Владанов
Венко Сабрулев
Деница Симеонова
Иван Кевел
Мариана Найданова

Убайно Уомел

Борисна Петров

Тамара Сунганов

Анастас Савов

Васил Рандов

Мария Димитров

Горазд Рандов

Никала Петров

Андрей Иванов

Кристина Петрова

Зорница Иванова

Борисна Борисова

Игорь Иванов

Стефан Иванов

Убайно Мурзев

Александар Сиднев

Иван Берков

Соня Ивановна

ЗАКОН ЗА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I. Основни разпоредби

Предмет

Чл. 1. Този закон урежда:

1. производството по несъстоятелност на физическите лица, които са неплатежоспособни добросъвестни длъжници и желаят задълженията им към всички кредитори да бъдат удовлетворени в едно общо съдебно производство;
2. условията и реда за погасяване на задължения на добросъвестния длъжник след откриване на производство по несъстоятелност.

Изключения

Чл. 2. (1) Законът не се прилага по отношение на физическите лица, които упражняват търговска дейност, стопанска дейност, занаят или свободна професия, когато имат задължения, произтичащи от упражняваната дейност, занаят или професия.

(2) В случай че за физическо лице са налице едновременно предпоставките за откриване на производство по несъстоятелност по този закон и по друг закон, прилагат се разпоредбите на другия закон.

Цел на производството по несъстоятелност

Чл. 3. (1) Производството по несъстоятелност има за цел да осигури справедливо удовлетворяване на кредиторите и възможност за освобождаване на добросъвестния длъжник от заплащане на неудовлетворените вземания.

(2) В производството по несъстоятелност се вземат предвид интересите на кредиторите, длъжника и членовете на неговото семейство.

Раздел II. Основни принципи

Диспозитивно начало

Чл. 4. Съдебното производство започва по молба на добросъвестния длъжник.

Длъжникът не е длъжен да иска откриване на производство по несъстоятелност.

Справедливо удовлетворяване на кредиторите

Чл. 5. (1) В производството по несъстоятелност имат право да участват всички кредитори на длъжника.

(2) Вземанията на кредиторите се удовлетворяват при условията и по реда на този закон.

Доброволно изпълнение

Чл. 6. В производството по несъстоятелност се разглеждат всички възможности за доброволно изпълнение на задълженията, включително чрез план за погасяване и извънсъдебно споразумение между длъжника и кредиторите.

Добросъвестност

Чл. 7. Длъжникът под страх от отговорност за вреди е длъжен да упражнява предоставените му в този закон права добросъвестно и съобразно добрите нрави. Той е длъжен да изнася пред съда и синдика само истината за своето имущество, да оказва съдействие и да не пречатства упражняването на правомощията на съда и на синдика и да не създава опасност за интересите на кредиторите.

Глава втора

УЧАСТНИЦИ В ПРОИЗВОДСТВОТО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I. Длъжник

Неплатежоспособност

Чл. 8. (1) Неплатежоспособен е длъжник, който в продължение на повече от 12 месеца не е в състояние да изпълни едно или повече изискуеми парични задължения на обща стойност над 24 минимални работни заплати.

(2) Неплатежоспособността се предполага, когато длъжникът е спрял плащанията. Спиране на плащанията е налице и когато длъжникът е платил изцяло или частично вземанията на определени кредитори.

Добросъвестен длъжник

Чл. 9. (1) Длъжникът има право да иска откриване на производство по несъстоятелност и да упражнява предвидените в този закон права, ако е добросъвестен. Добросъвестен е длъжникът, който поема задължения съобразно своето имуществено състояние и доходи и който със своите действия не уврежда умишлено или поради небрежност интересите на кредиторите си.

(2) Не се счита за добросъвестен длъжник, който:

1. е осъждан за злоупотреба на доверие, за престъпление против кредиторите или за престъпление срещу финансовата, данъчната или осигурителната системи, освен ако е реабилитиран;

2. е работоспособен, но през последната година преди подаване на молбата за откриване на производството по несъстоятелност не е упражнявал трудова или друга дейност, която да е източник на доходи, независимо от начина на нейното възлагане и изпълнение, без основателни причини, с изключение на лицата, упражнили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст;

3. през последните три години преди подаване на молбата за откриване на производството по несъстоятелност е извършил нарушение на задължение за деклариране на доходи или имущество;

4. се е разпоредил безвъзмездно със свое имущество на значителна стойност през последните три години преди подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност, или след подаване на молбата, но преди постановяване на решение по чл. 34, включително когато е учредил вещно обезпечение - ипотека или залог, за чуждо задължение;

5. през последните три години преди подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност или след подаване на молбата, но преди постановяване на решение по чл. 34, е поел задължение по договор за заем, договор за покупка на стоки и услуги или друг възмезден договор, който не е предназначен за задоволяване на негови, на съпруга или на членовете на семейството, които издържа, основни жизнени потребности, и когато това задължение е явно несъобразено с имуществото и доходите му;

6. се е разпоредил със свое имущество, при което даденото значително надхвърля по стойност полученото, през последните три години преди подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност или след подаване на молбата, но преди постановяване на решение по чл. 34;

7. е представил неверни или непълни данни, документи или доказателства за своето имущество или доходи пред съда или синдика във връзка с производство по несъстоятелност;

8. е пречатвал упражняването на правомощията на съда и на синдика относно проверката на имуществото му, опазването и попълването на масата на несъстоятелността;

9. не е изпълнил задължения, предвидени в този закон, с което е създад опасност за интересите на кредиторите, в одобрен погасителен план или в извънсъдебно споразумение с кредиторите.

(3) Значителна стойност на имуществото по ал. 2, т. 4 е стойността, която надхвърля средния месечен доход на длъжника за последните 12 месеца към момента на разпореждането.

(4) Явно несъобразено с имуществото и доходите на длъжника е задължение, чието изпълнение, самостоятелно или в съвкупност с други задължения на длъжника, е несъразмерно с разходите за задоволяване на жизнените потребности на длъжника и на членовете на неговото семейство, на които той дължи издръжка. При преценката на обстоятелствата по ал. 2, т. 5 се вземат предвид всички задължения на длъжника, както и имуществото и доходите на длъжника към момента на поемане на задължението.

(5) При преценка на обстоятелствата по ал. 2 се вземат предвид причините за тяхното настъпване, включително дали са настъпили поради непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер.

Имущество на длъжника

Чл. 10. (1) Имуществото на длъжника трябва да е достатъчно, за да покрие разноските в производството по несъстоятелност и поне частично да удовлетвори вземанията на кредиторите.

(2) За частично удовлетворяване се счита пълното удовлетворяване на обезпечените вземания по чл. 15, ал. 1, т. 1 и на поне 10 на сто от общия размер на останалите вземания. Ако няма вземания по чл. 15, ал. 1, т. 1, за частично удовлетворяване се счита удовлетворяването на поне 20 на сто от общия размер всички вземания.

(3) При преценката на обстоятелствата по ал. 1 се взема предвид само секвестрируемото имущество на длъжника към момента на подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност.

Маса на несъстоятелността

Чл. 11. (1) Масата на несъстоятелността обхваща всички имуществените права на длъжника, както и една втора част от вещите и правата върху вещи - съпругеска имуществена общност.

(2) Несеквестрируемото имущество на длъжника не се включва в масата на несъстоятелността.

Разноски на несъстоятелността

Чл. 12. (1) Разноски в производството по несъстоятелност са:

1. държавните такси;
2. възнаграждението на синдика;
3. разходите за попълване, управление, оценяване и разпределение на масата.

(2) Длъжникът осигурява авансовото заплащане на разноските в производството по несъстоятелност.

(3) В производството по несъстоятелност се събират държавни такси, съгласно тарифа, приета от Министерския съвет, като таксата е проста.

Обезщетение

Чл. 13. (1) Длъжник, който подаде молба за откриване на производство по несъстоятелност, като знае, че няма основание за това, дължи обезщетение на кредиторите за претърпените във връзка с производството имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, ако е действал умишлено или с груба небрежност.

(2) Отговорността за заплащане на обезщетение по ал. 1 възниква, в случай че молбата на длъжника за откриване на производство по несъстоятелност е отхвърлена или образуваното производство по несъстоятелност е прекратено с влязло в сила решение поради недобросъвестност на длъжника.

Раздел II. Кредитори

Кредитори на несъстоятелността

Чл. 14. (1) Кредитори на несъстоятелността са лицата, които имат вземане към длъжника, независимо от вида и момента на възникването му.

(2) Масата на несъстоятелността служи за удовлетворяване на кредиторите на несъстоятелността по предвидените в този закон ред и условия.

(3) Кредиторът запазва в производството по несъстоятелност правата по дадено обезпечение.

(4) Кредиторът упражнява своите права в производството по несъстоятелност самостоятелно или чрез участие в събранието на кредиторите.

Ред на удовлетворяване на вземанията

Чл. 15. (1) В производството по несъстоятелност вземанията на кредиторите се удовлетворяват в следния ред:

1. вземания, обезпечени с ипотека или залог - от получената сума при реализацията на обезпечението;
2. вземания, заради които се упражнява право на задържане - от стойността на задържания имот;
3. издръжка, дължима по закон от длъжника на трети лица;
4. публичноправни вземания на държавата и общините, възникнали до датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност;
5. вземания, възникнали след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност и неплатени на падежа;
6. останалите необезпечени вземания, възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност;
7. законна или договорна лихва върху необезпечено вземане, дължима след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност;
8. отпуснат на длъжника кредит от свързано с него лице;
9. безвъзмездна сделка;
10. разноските на кредиторите за един адвокат във връзка с тяхното участие в производството по несъстоятелност.

(2) Когато паричните средства са недостатъчни, за да се удовлетворят изцяло вземанията по ал. 1, т. 3 - 10, те се разпределят между кредиторите от реда по съразмерност.

(3) Когато са предявени и приети няколко вземания на държавата от един ред, сумата се изплаща на съответния ред от сметката за разпределение общо и след получаването се разпределя от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Националната агенция за приходите незабавно уведомява съда по несъстоятелността и синдика за извършеното разпределение.

Давност на вземанията

Чл. 16. (1) С предявяването на вземане в производството по несъстоятелност давността се прекъсва. Давността спира да тече, докато трае производството по несъстоятелност.

(2) Ако предявеното вземане не бъде прието в производството по несъстоятелност и за установяването му бъде предявен установителен иск, давността за него се прекъсва. Ако искът не бъде уважен, давността не се смята прекъсната.

(3) Ако предявеното вземане не бъде прието и кредиторът не предяви установителен иск, давността не се смята прекъсната.

(4) От прекратяването на производството по несъстоятелност започва да тече нова давност по чл. 110 от Закона за задълженията и договорите. За вземанията в плана за погасяване и в извънсъдебното споразумение, които подлежат на незабавно удовлетворяване, започва да тече нова давност от влизането в сила на плана, а ако изпълнението им е отсрочено или разсрочено - от настъпване на изискуемостта.

Събрание на кредиторите

Чл. 17. (1) В събранието на кредиторите участват кредиторите с приети вземания. Съдът може да предостави право на глас на кредитор по чл. 38, ал. 3 и на кредитор с неприето вземане, който е предявил установителен иск за своето вземане, както и на кредитор с прието вземане, срещу когото е предявен установителен иск, ако в подкрепа на вземането му са представени убедителни писмени доказателства.

(2) Събранието на кредиторите:

1. избира синдика и взема решение за освобождаването му;
2. изслушва отчетите на синдика за дейността му;
3. определя начина за осребряване имуществото на длъжника - като цяло, на обособени части или на отделни имуществени права.

(3) Събранието на кредиторите се свиква чрез покана от съда, по искане на длъжника, синдика или на кредиторите, притежаващи 1/5 от размера на приетите вземания. Поканата за събранието на кредиторите съдържа номера на делото, името на длъжника, дневния ред, деня, часа и мястото, където ще се проведе събранието. Поканата се обявява в Регистъра на несъстоятелност, с което всички кредитори, синдикът и длъжникът се смятат за редовно уведомени.

(4) Събранието на кредиторите се провежда независимо от броя на присъстващите и се ръководи от съдията, който разглежда делото.

(5) Кредиторът може да бъде представляван от упълномощен представител с изрично писмено пълномощно, с нотариална заверка на подписа. Когато представителят е адвокат или юрисконсулт, нотариална заверка на подписа не е необходима.

(6) Решенията се вземат с обикновено мнозинство, освен ако в този закон е предвидено друго. При вземането на решение всеки кредитор има толкова гласа, каквато част представлява неговото вземане от размера на приетите вземания и вземанията с право на глас.

(7) Съдът по несъстоятелността може да отмени незаконосъобразно решение на събранието на кредиторите по искане на длъжника или на кредитор, направено в 14-дневен срок от датата на събранието. Искането се разглежда от друг състав на съда по несъстоятелността с участие на длъжника и на кредиторите не по-късно от 14 дни от постъпването му. Страните се призовават чрез публикуване на съобщение за заседанието в Регистъра по несъстоятелност.

Раздел III. Синдик

Изисквания

Чл. 18. Синдикът е физическо лице, което отговаря на изискванията по чл. 655, ал. 1-3 и чл. 655а от Търговския закон.

(2) Функциите на синдик могат да се възлагат и на държавен съдебен изпълнител в случаите, определени в този закон

Правомощия

Чл. 19. (1) Синдикът има следните правомощия:

1. упражнява контрол върху сделките на длъжника;
2. издирва и уточнява имуществото на длъжника;
3. при предвидените в този закон условия прави искания за прекратяване на договори, по които е страна длъжникът;

4. участва в производствата по делата на длъжника;
 5. събира паричните вземания на длъжника и внася полученото в банкова сметка на длъжника;
 6. с разрешение на съда се разпорежда с паричните суми от банковите сметки на длъжника, когато това се налага във връзка с управлението на имуществото и неговото запазване;
7. уточнява кредиторите на длъжника и проверява техните вземания;
8. предлага план за погасяване на задълженията на длъжника;
9. осребрява имуществото от масата на несъстоятелността;
10. извършва други предвидени от закона или възложени от съда действия.

(2) Синдикът осъществява правомощията си съобразно с развитието на производството по несъстоятелност и постановеното от съда.

(3) Всички държавни органи и организации са длъжни да оказват съдействие на синдика при изпълнение на неговите правомощия.

Назначаване и освобождаване

Чл. 20. (1) По предложение на събранието на кредиторите съдът назначава синдик, който отговаря на изискванията и е дал за това предварително съгласие. Със същото определение съдът по несъстоятелността определя и датата за встъпване на синдика в длъжност. Ако не бъде предложен синдик или предложеният не встъпи в длъжност, съдът по несъстоятелността назначава друго лице измежду посочените от събранието на кредиторите, а ако няма такова – определя служебно друго лице за синдик. В случай, че за срок по-дълъг от 6 месеца не бъде предложен синдик или предложеният не встъпи в длъжност, съдът по несъстоятелност може да назначи държавен съдебен изпълнител, който да изпълнява функциите на синдик по този закон.

(2) При назначаването му синдикът с писмена декларация декларира наличието на условията и липсата на пречки по този закон, участието в търговски дружества като съдружник, акционер, изпълнението на длъжности ликвидатор, синдик и други платени длъжности. При настъпване на промяна в някое от обстоятелствата синдикът е длъжен незабавно писмено да уведоми съда по несъстоятелността.

(3) Съдът освобождава синдика при условията на чл. 657 от Търговския закон.

(4) В Регистъра по несъстоятелност се вписват името, телефонът, адресът и електронният адрес на назначения синдик, датата на неговото назначаване и освобождаване.

Възнаграждение

Чл. 21. (1) Синдикът има право на еднократно възнаграждение в размер на една минимална работна заплата при първото извършване на всяко от следните действия:

1. съставяне списък на приетите вземания;
2. извършване на опис на имуществото и установяване на масата на несъстоятелността;

3. изготвяне и предлагане на план за погасяване на задълженията на длъжника;

4. изготвяне на сметка за разпределение.

(2) При осребряване на масата на несъстоятелността синдикът има право на възнаграждение в размер 2 на сто от стойността на осребреното имущество.

(3) Синдикът има право на допълнително годишно възнаграждение в размер на една минимална работна заплата, което се изплаща в тридневен срок от одобряване на годишен отчет за дейността му.

(4) Възнаграждението се изплаща в тридневен срок от одобряване на съответното действие или акт на синдика по ал. 1, т. 1, 2 и 4, а по ал. 1, т. 3 – от определението за допускане на плана за погасяване до разглеждане от събранието на кредиторите. Възнаграждението по ал. 2 се изплаща при постъпване на приходите от осребреното имущество. Когато длъжникът

не е в състояние да заплати възнаграждението по изречение първо, за него се изготвя сметка за разпределение, като то се удовлетворява след вземанията по чл. 15, ал. 1, т. 1 и 2 и преди вземанията по чл. 15, ал. 1, т. 3.

Отчетност

Чл. 22. (1) Синдикът записва в електронен дневник всяко свое действие, свързано с управлението и разпореждането с вещи и права от имуществото на длъжника или от масата на несъстоятелността. При поискване синдикът предоставя достъп до водения от него дневник. Образецът и правилата за водене на дневника се уреждат с наредба, издадена от министъра на правосъдието.

(2) Синдикът представя на съда, длъжника и на събранието на кредиторите отчет за своята дейност на всеки три месеца, а при поискване от съда – незабавно. Синдикът представя годишен отчет за дейността си на всеки 12 месеца, който съдържа информация за всички предприети от него действия и резултата от тях. Съдът одобрява отчета по изречение второ, когато синдикът е осъществявал правомощията си с дължимата грижа.

Други изисквания към дейността на синдика

Чл. 23. По отношение изискванията за дължима грижа, ограничения, отговорност и задължение за застраховане на синдика се прилагат съответно чл. 660 и чл. 662- 663а от Търговския закон.

Раздел IV.

Съд по несъстоятелността

Компетентен съд

Чл. 24. Съд по несъстоятелността е окръжният съд по постоянния адрес на длъжника, регистриран преди повече от шест месеца от датата на подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност.

Служебно начало

Чл. 25. (1) Съдът по свой почин може да установява факти и да събира доказателства, които са от значение за постановяваните в производството актове.

(2) Съдът може служебно да налага обезпечителни мерки и ограничения върху действията и дейността на длъжника.

Обжалване на съдебните актове

Чл. 26. Доколкото друго не е предвидено в този закон, постановените от окръжните съдилища решения и определения подлежат на обжалване само пред въззивния съд. Решенията и определенията, с които се връща или отхвърля молбата за откриване на производство по несъстоятелност или производството се прекратява по чл. 35, ал. 4 или по чл. 85, ал. 1, т. 1, подлежат на обжалване по общия ред на Гражданския процесуален кодекс, като срокът за въззивна и касационна жалба и за отговор на тези жалби е 14-дневен от обявяването в Регистъра по несъстоятелност.

Призоваване и съобщения

Чл. 27. (1) Действията на длъжника, кредиторите, събранието на кредиторите, синдика, съобщенията до страните, както и актовете на съда по несъстоятелността, актовете на въззивния и касационния съд и жалбите се обявяват в Регистъра по несъстоятелност, като сроковете започват да текат от обявяването им.

(2) Обявяването на поканата, съобщението или призовката трябва да се извърши най-късно 14 дни преди събранието, съответно заседанието.

Субсидиарно приложение

Чл. 28. Доколкото в този закон няма особени разпоредби относно производството по несъстоятелност, прилагат се съответно разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс.

Особени правила

Чл. 29. (1) Ако друго не е предвидено в този закон:

1. определената от закона подсъдност за делата по несъстоятелност не може да бъде изменяна по съгласие на участващите лица;
2. съдът се произнася в тридневен срок по молба на участник в производството;
3. откритите съдебни заседания се провеждат при закрити врата;
4. производството по несъстоятелност не може да се спира освен при смърт на длъжника;
5. молбата за откриване на производство по несъстоятелност не може да се оттегля от длъжника след постановяване на решението за откриване на производство по несъстоятелност.

(2) Спряното производство поради смърт на длъжника се възобновява по искане на неговите наследници, направено в едномесечен срок от получаване на съобщението. Ако не бъде направено такова искане, производството се прекратява.

Глава трета

ОТКРИВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I.

Молба за откриване на производство по несъстоятелност

Условия за откриване на производството

Чл. 30. Производството по несъстоятелност може да се открие по молба на длъжник, който:

1. е физическо лице;
2. е неплатежоспособен;
3. е добросъвестен и по отношение на който не са налице основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2;
4. не е подавал молба за откриване на производство по несъстоятелност по реда на този закон.

Молба за откриване на производството

Чл. 31. (1) В молбата до съда длъжникът излага обстоятелствата относно своята трудова заетост, неплатежоспособност, добросъвестност и имущество и иска откриване на производството по несъстоятелност.

(2) Към молбата си длъжникът прилага:

1. декларация относно:
 - а) гражданско и семейно състояние;
 - б) липсата на основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2;
 - в) опис на личното имущество, имуществото - съпругеска имуществена общност, и имуществото в съсобственост - вещи, права върху вещи, други права, вземания и доходи, и по възможност - уточнение дали е секвестрируемо или несеквестрируемо, начин на придобиване и наложени върху него вещни тежести;

г) списък на кредиторите с посочване на имената, ЕИК и адресите, вземанията по основание, стойност, обезпечения;

д) справка за съдебните, арбитражните и изпълнителните производства срещу длъжника;

е) списък на извършените от длъжника плащания в брой или чрез паричен превод, които надвишават 500 лв., и получателите им през последните 6 месеца;

2. документи, удостоверяващи декларираните обстоятелства относно имуществото, доходите и задълженията към кредиторите;

3. извлечения от всички сметки на длъжника в банки и други доставчици на платежни услуги;

4. план за погасяване на задълженията съгласно този закон;

5. доказателство за уведомяване по чл. 78, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;

6. документ за платена държавна такса, като длъжникът не може да бъде освободен от заплащането ѝ по чл. 83, ал. 2 от Гражданския процесуалния кодекс.

(3) Декларацията по ал. 2, т. 1 се изготвя по образец, утвърден от министъра на правосъдието.

Разглеждане на молбата

Чл. 32. (1) Молбата за откриване на производство по несъстоятелност се разглежда от компетентния съд по несъстоятелността. Молбата се публикува в Регистъра по несъстоятелност.

(2) Когато установи, че молбата е нередовна, съдът указва това на молителя. Разпоредбите на чл. 129 от Гражданския процесуален кодекс се прилагат съответно.

(3) За проверка на обстоятелствата по чл. 30 съдът може да изисква представяне на допълнителни доказателства от длъжника, ако няма възможност да извърши справка относно тези обстоятелства по служебен път.

(4) В 14-дневен срок от обявяване на молбата всеки кредитор на длъжника може да направи писмено възражение, подкрепено с писмени доказателства, че не са налице условията за откриване на производството, без да доказва качеството си на кредитор.

(5) Съдът разглежда молбата в заседание при закрити врата с призоваване на молителя в едномесечен срок от изтичане на срока за възражения. Когато не се налага събиране на доказателства, различни от писмени, съдът разглежда молбата в закрито заседание.

Предварителни и обезпечителни мерки

Чл. 33. (1) Преди да постанови решението си по молбата за откриване на производство по несъстоятелност, ако това се налага за запазване имуществото на длъжника:

1. съдът по несъстоятелността може служебно да наложи обезпечение чрез налагане на заповед, възбрана или други обезпечителни мерки;

2. по искане на длъжника или служебно съдът по несъстоятелността може да:

а) постанови спиране на изпълнителните дела срещу имуществото на длъжника с изключение на изпълнителните дела, образувани по Гражданския процесуален кодекс за събиране на вземания, обезпечени с ипотека или залог и изпълнителните дела по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;

б) разпреди запечатване на помещения, оборудване, превозни средства и др., в които се съхраняват вещи на длъжника.

(2) Наложеният обезпечителни мерки ползват всички кредитори на несъстоятелността.

(3) Определението за постановяване на мерките по ал. 1 се съобщава на лицето, по

отношение на което са наложени, и на лицето, което е поискало налагането им. Определението подлежи на незабавно изпълнение и може да бъде обжалвано в 7-дневен срок от получаване на съобщението.

(4) Наложеният обезпечителни мерки имат действие до датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност. От тази дата действието им се заменя с действието на решението за откриване на производството по несъстоятелност. Обезпечителните мерки се смятат за отменени, когато с влязло в сила решение молбата за откриване на производството по несъстоятелност бъде отхвърлена.

Раздел II. Постановяване на решение

Решение за откриване на производство по несъстоятелност

Чл. 34. (1) Когато констатира, че са налице условията по чл. 30, съдът с решението си:

1. обявява неплатежоспособността;
2. открива производството по несъстоятелност;
3. допуска обезпечение чрез налагане на общ заповест, обща възбрана или други обезпечителни мерки;
4. назначава временен синдик;
5. определя банковата сметка на длъжника, по която може да се извършват плащания от и към длъжника.

(2) Решението за откриване на производство по несъстоятелност подлежи на незабавно изпълнение и действа по отношение на всички. Решението се обявява в Регистъра по несъстоятелност.

(3) Решението може да бъде обжалвано в 14-дневен срок от обявяването му в Регистъра по несъстоятелност от всеки кредитор. Решението на въззивния съд, с което се потвърждава решението по ал. 2, е окончателно.

(4) Съдът отхвърля молбата, когато установи, че длъжникът не отговаря на условията по чл. 30. Решението, с което се отхвърля молбата, се обявява в Регистъра по несъстоятелност. Решението подлежи на обжалване от длъжника в 14-дневен срок от датата на обявяване в Регистъра на несъстоятелност.

(5) При отмяна на решението за откриване на производство по несъстоятелност наложените възбрана и заповест се считат вдигнати, а ограниченията на правата на длъжника отпадат, считано от момента на вписване на влязлото в сила решение в Регистъра по несъстоятелност

Производство по несъстоятелност при липса на секвестрируемо имущество

Чл. 35. (1) Когато длъжникът отговаря на условията по чл. 30, но посоченото от него секвестрируемо имущество е недостатъчно за покриване на началните разноси в производството по несъстоятелност и за частично удовлетворяване на вземанията на кредиторите, съдът с решението си:

1. обявява неплатежоспособността;
2. открива производството по несъстоятелност;
3. допуска обезпечение чрез налагане на общ заповест, обща възбрана или други обезпечителни мерки;
4. задължава длъжника да уведомява съда за притежаваното от него имущество, като за целта представя декларацията и документите по чл. 31, ал. 2, т. 1-4 до определено

число на всеки месец, както и в 7-дневен срок от настъпване на промяна в декларираните обстоятелства и обявява длъжника в несъстоятелност;

5. определя банковата сметка на длъжника, по която може да се извършват плащания в полза на длъжника и от която длъжникът да извършва плащания;

6. спира производството по несъстоятелност.

(2) Производството по несъстоятелност, спряно с решението по ал. 1, може да бъде възобновено с решение на съда по искане на длъжника в едногодишен срок от обявяването на решението в Регистъра по несъстоятелност. Възобновяване се допуска, ако длъжникът удостовери, че притежава секвестрируемо имущество, достатъчно за покриване на началните разноски в производството по несъстоятелност и за частично удовлетворяване на вземанията на кредиторите.

(3) Решенията по ал. 1 и 2 се вписват в Регистъра по несъстоятелност и подлежат на обжалване при условията на чл. 34, ал. 3.

(4) Ако в срока по ал. 2 не бъде поискано възобновяване, съдът с решение прекратява производството по несъстоятелност. Решението за прекратяване на производството се вписва в Регистъра по несъстоятелност и подлежи на обжалване от длъжника при условията на чл. 34, ал. 4.

(5) Във възобновеното производство по несъстоятелност срокът за предявяване на вземанията започва да тече от момента на вписване на решението по ал. 2.

Раздел III.

Действие на решението за откриване на производство по несъстоятелност

Ограничаване на правата на длъжника

Чл. 36. (1) С откриване на производството по несъстоятелност длъжникът не може да сключва нови сделки на управление и разпореждане с имуществото си, както и да извършва плащания без разрешение на синдика. Това ограничение не се прилага за изпълнението на текущи задължения във връзка със задоволяване на жизнените потребности на длъжника и на членовете на семейството му, включително за дължимата издръжка, в рамките на неговия несеквестрируем доход, като плащания към централния и местния бюджет, към доставчици на битови, комунални и съобщителни услуги, необходими разходи за храна, здравеопазване, образование, социални услуги и др.

(2) От вписването на решението за откриване на производството по несъстоятелност изпълнението на задължение към длъжника се приема от синдика. До назначаване на синдик изпълнението се приема от длъжника и полученото имущество се декларира по реда на чл. 35, ал. 1, т. 4. Плащанията в полза на длъжника се извършват по банковата сметка на длъжника, посочена в решението за откриване на производството. Длъжникът уведомява лицата, които извършват плащания в негова полза, за номера на банковата сметка.

(3) Изпълнението, направено на длъжника след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, но преди вписването, е действително, ако изпълнителят не е знаел за откриването на производството или макар и да е знаел, даденото е влязло в масата на несъстоятелността. Добросъвестността се предполага до доказване на противното.

Съдействие от длъжника

Чл. 37. Длъжникът предоставя на съда или синдика информация относно състоянието на имуществото и дейността си към датата на поискването, както и всички свързани с това документи. Информацията и документите се предоставят в 7-дневен срок от писменото им искане.

Спиране на съдебните производства

Чл. 38. (1) С откриване на производството по несъстоятелност се спират съдебните и арбитражните производства по имуществени граждански дела срещу длъжника с изключение на делата, по които са допуснати за съвместно разглеждане предявен от длъжника насрещен иск или направено от него възражение за прихващане.

(2) Спряното производство се прекратява, ако вземането бъде удовлетворено в производството по несъстоятелност или погасено в предвидените от закона случаи. В случай на прекратяване на производството по несъстоятелност поради настъпване основание по чл. 9, ал. 2 и чл. 35, ал. 4, спряното производство се възобновява.

(3) Спряното производство се възобновява и продължава с участието на:

1. синдика и кредитора, ако вземането не е включено в списъка на приетите от синдика вземания или в одобрения от съда списък на приетите вземания;

2. синдика, кредитора и лицето, подало възражение, ако вземането е включено в списъка на приетите от синдика вземания, но срещу него е направено възражение по реда на чл. 45, ал. 1.

Решението по делото има установително действие в отношенията на длъжника, синдика и всички кредитори на несъстоятелността.

(4) Не се спират дела срещу длъжника за парични вземания, обезпечени с имущество на трети лица.

(5) След откриването на производство по несъстоятелност е недопустимо образуването на нови съдебни или арбитражни производства по имуществени граждански и търговски дела срещу длъжника освен за защита на правата на третите лица, които са собственици на вещи, находящи се в масата на несъстоятелността, както и за парични вземания, обезпечени с имущество на трети лица.

Спиране на изпълнителните производства

Чл. 39. (1) С откриване на производството по несъстоятелност се спират изпълнителните производства срещу имуществото, включено в масата на несъстоятелността, с изключение на имуществата по чл. 193 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и имуществата, за които има обявен купувач по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(2) Ако от спирането по ал. 1 до вписването на решението за откриване на производството по несъстоятелност се извърши плащане на вискателя, платеното се връща в масата на несъстоятелността.

(3) Ако е насочено изпълнение по молба на обезпечения кредитор по реализация на обезпечението, започнатото производство не се спира. Получената над размера на обезпечението сума се внася в масата на несъстоятелността.

(4) Спряното изпълнително производство се прекратява, ако вземането бъде удовлетворено в производството по несъстоятелност или погасено в предвидените от закона случаи. В случай на прекратяване на производството по несъстоятелност поради настъпване на основание по чл. 9, ал. 2 и чл. 35, ал. 4, спряното производство се възобновява. Наложеният в изпълнителното производство запори и възбрани ползват кредиторите на несъстоятелността.

(5) Не се допуска налагане на обезпечителни мерки по реда на Гражданския процесуален кодекс или Данъчно-осигурителния процесуален кодекс върху имуществото на длъжника след откриване на производство по несъстоятелност, освен след прекратяване на производството по несъстоятелност на основание чл. 9, ал. 2 и чл. 35, ал. 4.

Нововъзникнали вземания

Чл. 40. Кредиторите, чиито вземания са възникнали след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, получават плащане на падежа, а когато не са получили плащане на падежа, те се удовлетворяват по реда на чл. 15, ал. 1.

Обезпечителни мерки

Чл. 41. (1) По искане на синдика, на длъжника или на кредитор съдът по несъстоятелността може да допусне предписаните от закона мерки, които обезпечават наличното имущество на длъжника.

(2) Обезпечителните мерки се считат наложени от вписване на решението в Регистъра по несъстоятелност.

Раздел IV.

Списък на приетите вземания

Предявяване на вземанията

Чл. 42. (1) Кредиторите предявяват писмено своите вземания пред съда по несъстоятелността в срок до три месеца от обявяване на решението за откриване на производството по несъстоятелност.

(2) Кредиторът посочва името, съответно наименованието си, основанието и размера на вземането, привилегиите и обезпеченията, съдебен адрес, банкова сметка, името и адреса на представителя, ако има такъв, като представя писмени доказателства, както и пълномощно, когато се представлява от пълномощник.

Служебно вписване на вземанията

Чл. 43. Синдикът вписва служебно в списъка на предявените вземания установеното с влязъл в сила акт публично вземане.

Списък на вземанията

Чл. 44. (1) В 7-дневен срок от изтичането на срока за предявяване на вземанията

синдикът съставя списък на приетите предявени вземания по реда на постъпването им, с отбелязване на кредитора, размера и основанието на вземането, привилегиите и обезпеченията, датата на предявяването. Установените с влязъл в сила акт публични вземания се считат предявени.

- (2) Вземания, неплатени на падежа и възникнали след датата на откриване на производство по несъстоятелност до утвърждаване на погасителен план, се предявяват по реда на този раздел. За тези вземания синдикът съставя допълнителен списък.
- (3) Синдикът представя за обявяване в регистъра по несъстоятелност списъка незабавно след съставянето му и го оставя на разположение на кредиторите и на длъжника в канцеларията на съда.
- (4) В срока по ал. 1 синдикът изготвя списък на неприетите вземания, както и на служебно приетите вземания.

Оспорване

Чл. 45. (1) Длъжникът или кредитор може да направи писмено възражение пред съда с копие до синдика срещу прието или неприето от синдика вземане, както и срещу неговото обезпечение или привилегия, в 14-дневен срок от обявяването на списъка.

(2) Синдикът е длъжен да представи пред съда становище по всяко постъпило възражение в тридневен срок от получаването му, но не по-късно от датата на провеждане на съдебното заседание за разглеждане на възраженията.

(3) Не може да се оспорва публично вземане, установено с влязъл в сила акт след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, както и вземане, което е установено с влязло в сила съдебно решение, постановено след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, по което е взел участие синдикът.

Одобряване на списъка на вземанията

Чл. 46. (1) Съдът разглежда постъпилите възражения в открито заседание с призоваване на синдика, длъжника, кредитора, чието включване или невключване на вземане в списъка се оспорва и направилия възражението кредитор. По възможност всички възражения се разглеждат в едно съдебно заседание. Когато намери възраженията за основателни, съдът одобрява списъка, след като направи съответната промяна. Съдът се произнася с определение в 14-дневен срок от заседанието.

- (2) Когато не са постъпили възражения, съдът одобрява съставения списък на приетите вземания с определение, постановено в закрито заседание.
- (3) Определението на съда за одобряване на списъка се обявява в Регистъра по несъстоятелност.
- (4) В производството по несъстоятелност за прието се смята вземане, включено в одобрения от съда списък на приетите вземания, за които няма производство по чл. 38, ал. 3 или чл. 47, както и вземанията, установени по реда на чл. 38, ал. 3 или по чл. 47.

Предявяване на установителни иски

Чл. 47. (1) Длъжникът може да предяви иск за установяване на несъществуването на прието вземане, ако съдът е оставил възражението му без уважение или ако е включил вземането в списъка на приетите вземания след разгледано възражение на кредитор. Със същата възможност разполага и кредитор относно прието вземане на друг кредитор. Друг

кредитор не може да предяви същия иск, но може да встъпи в производството по предявения иск като съищец до първото заседание по делото.

(2) Кредитор с неприето вземане може да предяви иск за установяване съществуването на неприето вземане, ако съдът е оставил възражението му без уважение или ако съдът е изключил вземането му от списъка на приетите вземания по възражение на длъжника или на друг кредитор. В производството могат да встъпят като трети лица - помагачи на длъжника, кредиторите с приети вземания, както и кредиторите, чиито вземания са оспорени.

(3) Установителните иски се предявяват пред съда по несъстоятелността в 14-дневен срок от датата на обявяване на определението на съда за одобряване на списъка на вземанията. Предмет на иска може да бъде и само обезпечението или привилегията на вземането. Синдикът е длъжен да участва в производството.

(4) Държавната такса се определя върху една четвърт от вземането, за което е предявен установителният иск. При предявяване на иска не се внася предварително държавна такса. Ако искът бъде отхвърлен, разноските са за сметка на ищеца.

(5) Влязлото в сила решение по установителен иск по ал. 1 и 2 има установително действие в отношенията на длъжника, синдика и всички кредитори в производството по несъстоятелност.

(6) В плана за погасяване, съответно при разпределение на осребреното имущество, задължително се заделят резерви за неприето вземане - предмет на установителен иск.

Раздел V.

Мерки за попълване масата на несъстоятелността

Прекратяване на договор

Чл. 48. (1) Синдикът може да прекрати всеки договор, по който е страна длъжникът, ако той не е изпълнен изцяло или частично, като отправи предизвестие от 15 дни. В случай че насрещната страна не отговори или не възрази срещу предизвестията, договорот се счита за прекратен. При прекратяване на договора насрещната страна има право на обезщетение за претърпените вреди.

(2) Запазването на договора, по който длъжникът прави периодични плащания, не задължава синдика да извърши плащанията, които са просрочени преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност.

Прихващане

Чл. 49. (1) Кредитор може да извърши прихващане със свое задължение към длъжника, ако преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност двете задължения са съществували и са били насрещни и еднородни и вземането му е било изискуемо. Ако вземането му е станало изискуемо по време на производството по несъстоятелност или в резултат на решението за обявяване в несъстоятелност, както и ако еднородността на двете задължения е настъпила в резултат на това решение, кредиторът може да извърши прихващане едва след настъпване на изискуемостта, съответно еднородността.

(2) Изявлението за прихващане се отправя до синдика.

(3) Ако кредиторът е придобил вземането и задължението си към длъжника преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, но към момента на придобиване на вземането или задължението е знаел, че е настъпила неплатежоспособност или че е поискано откриване на производство по несъстоятелност, прихващането е недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността.

Запечатване

Чл. 50. (1) При опасност от разпиляване, унищожаване или укриване на имущество съдът по несъстоятелността може да разпорежи запечатване на помещения, оборудване, превозни средства и други, в които се съхраняват вещи на длъжника.

- (2) Не се запечатват обитаеми жилища и помещения, необходими за задоволяване на жизнените потребности на длъжника и членовете на неговото семейство или за съхраняване на подлежащи на бързо разваляне вещи.
- (3) Запечатването се извършва от частен съдебен изпълнител. Протоколът за извършените действия се изпраща на съда.

Опис на имуществото

Чл. 51. (1) В тридневен срок от встъпването синдикът трябва да започне извършване опис на недвижимите и движимите вещи, пари, ценности, ценни книги, договори и други, на вземанията на длъжника и на намиращите се във владение на трети лица вещи. Синдикът уведомява длъжника за предприетите от него действия.

- (2) Описът се извършва от синдика и се внася за одобряване от съда в тридневен срок. От момента на извършване на описа синдикът отговаря за описаното имущество, ако то не е предадено на длъжника или на трето лице за пазене.
- (3) Описът се одобрява с определение на съда, когато от него е видно, че синдикът е проверил имуществото, посочено от длъжника в декларацията по чл. 31, ал. 2, т. 1. Определението на съда за одобряването на първия опис се обявява в регистъра по несъстоятелност. Определението не подлежи на обжалване.
- (4) Ако след извършването на описа се открие друго имущество, извършва се допълнителен опис.

Глава четвърта

ПЛАН ЗА ПОГАСЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ДЛЪЖНИКА

Раздел I.

План за погасяване

Предназначение на плана

Чл. 52. С план за погасяване може да се предвиди отсрочване или разсрочване на плащанията, частично или цялостно опрощаване на задълженията и извършването на други действия и сделки с имуществото на длъжника, насочени към удовлетворяване на кредиторите на несъстоятелността.

Предлагане на план

Чл. 53. (1) Длъжникът предлага план за погасяване като приложение към молбата за откриване на производството по несъстоятелност, който се актуализира в срока по ал. 3 съобразно одобрения от съда списък на приетите вземания. Право да предложат план имат и синдикът, и кредиторите, които притежават най-малко 1/3 от приетите вземания, възникнали преди откриване на производството по несъстоятелност.

(2) В производството по несъстоятелност може да се предложи повече от един план.

(3) План за погасяване може да се предложи най-късно до един месец от обявяване на определението на съда за одобряване на списъка на приетите вземания, предявени в срока по чл. 42, ал. 1.

(4) Разходите по изготвянето на план, предложен от синдика, са за сметка на масата на несъстоятелността, а в останалите случаи те са за сметка на предложителя.

Съдържание на плана

Чл. 54. (1) Планът за погасяване съдържа:

1. размера и степента на удовлетворяване на вземанията, възникналите преди откриване на производството по несъстоятелност включени в одобрения от съда списък, начина и времето за плащане, както и гаранции за изпълнение на тези вземания и на оспорените неприети вземания;

2. необходимите действия и сделки за осъществяването на плана.

(2) За оспорените вземания по чл. 38, ал. 3 и чл. 47 предвидените в плана суми се считат заделени до разрешаване на спора, а при оспорване само на обезпечението вземането се третира в плана като необезпечено, но се заделя сума, която кредиторът би получил за обезпечено вземане, като плащането на сумите е в зависимост от изхода на спора за вземането или обезпечението. При утвърждаване на плана за погасяване с влязло в сила решение производствата по чл. 38, ал. 3 и чл. 47 не се прекратяват.

Допускане на плана

Чл. 55. (1) Ако планът отговаря на изискванията по чл. 53 и 54, ал. 1, съдът го допуска до разглеждане от събранието на кредиторите и определя датата за провеждане на събранието в едномесечен срок. Съдът се произнася в 7-дневен срок от изтичането на срока за предлагане на плана с определение, постановено в закрито заседание.

(2) В случай, че предложеният план не отговаря на изискванията по чл. 54, ал. 1, съдът изпраща съобщение на предложителя чрез Регистъра по несъстоятелност за отстраняване в 14-дневен срок на допуснатите нередовности. Определението на окръжния съд за недопускане на плана може да се обжалва от предложителя в 14-дневен срок от обявяването му в Регистъра по несъстоятелност, като препис от частната жалба не се връчва.

Обявяване

Чл. 56. Съдът изпраща съобщение за допускането на плана и поканата за събранието на кредиторите за обявяване в Регистъра по несъстоятелност. Длъжникът, синдикът и кредиторите се смятат за призовани за събранието с обявяването на съобщението.

Раздел II.

Приемане на плана от кредиторите

Гласуване

Чл. 57. (1) Право да гласува по плана има само кредитор, чието вземане е прието или му е предоставено право на глас.

(2) Кредитор може да гласува и без да присъства на събранието чрез писмено изявление с нотариална заверка на подписа.

(3) Планът се приема с решение на събранието на кредиторите, ако за него са гласували повече от половината от сбора на приетите вземания и тези, за които е предоставено право на глас, независимо от реда, по който се удовлетворяват.

(4) Събранието на кредиторите може да реши, че синдикът ще осъществява контрол върху дейността на длъжника във връзка с изпълнението на неговите задължения по приетия план.

(5) Приемането на плана се обявява в Регистъра по несъстоятелност.

Възражения срещу плана

Чл. 58. Възражение срещу приетия план може да бъде направено пред съда по несъстоятелността в 7-дневен срок от датата на гласуването. Възражение може да подаде и кредитор с неприето вземане, за което е предявил установителен иск

Раздел III. Утвърждаване на плана от съда

Условия за утвърждаване на плана

Чл. 59. Съдът утвърждава плана, ако:

1. са спазени изискванията на закона за приемането на плана;

2. всички кредитори с вземания от един ред по чл. 15, ал. 1 са поставени при равни условия, освен ако ощетените кредитори дадат писмено съгласие, и никой кредитор не получава повече от дължимото по приетото му вземане;

3. при опрощаване за обезпечените кредитори се предвижда удовлетворяване в размер на стойността на учредените им обезпечения, освен ако обезпечените кредитори са дали писмено съгласие да получат по-малко.

Разглеждане на плана

Чл. 60. (1) Съдът по несъстоятелността утвърждава приетия план, ако са спазени изискванията на закона.

(2) Ако са приети няколко плана, утвърждава се планът, за който са гласували кредитори с повече от половината от общия размер на приетите вземания. Ако той не може да бъде утвърден, се утвърждава планът, приет от кредитори, чиито интереси са увредени в най-голяма степен, като се отчита удовлетворяването, което биха получили в случай на

прилагане на реда на вземанията по чл. 15, ал. 1.

(3) Планът се утвърждава в закрито заседание. Когато срещу приетия от събранието на кредиторите план са направени възражения, съдът разглежда възраженията в заседание при закрити врата с призоваване на длъжника, синдика и направилия възражението. По възможност всички възражения се разглеждат в едно заседание, като съдът се произнася по утвърждаването на плана в 14-дневен срок от заседанието, а при липса на възражения – в 14-дневен срок от изтичане на срока по чл. 58.

Решение за утвърждаване на плана за погасяване

Чл. 61. (1) С решението за утвърждаване на плана за погасяване съдът:

1. прекратява производството по несъстоятелност;
2. назначава синдик, ако такъв е предложен в плана или е избран от събранието на кредиторите, който ще осъществява контрол върху изпълнението на плана;
3. осъжда длъжника да плати вземанията, неплатени на падежа и възникнали след датата на откриване на производство по несъстоятелност до утвърждаване на погасителния план, които са включени в допълнителния списък по чл. 44, ал. 2, при условие, че за вземането няма предявен иск по чл. 47;
4. определя имуществото, с което длъжникът да се разпорежда само с предварителното разрешение на синдика, а когато няма такъв - на съда.

(2) Решението, с което се утвърждава или се отказва утвърждаване на плана, подлежи на обжалване в 14-дневен срок от вписването му в Регистъра по несъстоятелност, като 14-дневният срок за отговор тече от обявяване на жалбата в регистъра. В случай на отмяна на решението не може да се предлага нов погасителен план.

Раздел IV. Действие на плана

Действие на плана по отношение на засегнатите страни

Чл. 62. (1) Утвърденият от съда план е задължителен за длъжника и кредиторите, чиито вземания са възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност. Вземанията на кредиторите се преобразуват съобразно с предвиденото в плана.

(2) Длъжникът е задължен да извърши незабавно предвидените с плана промени.

(3) Поръчителите и лицата, които са учредили залог или ипотeka за обезпечаване на задължение на длъжника, както и солидарно задължените с него лица не могат да се ползват от предвидените с плана облекчения.

(4) При продажба на цялото секвестрируемо имущество или на част от него извършените от купувача действия на разпореждане преди окончателното плащане на цената са недействителни по отношение на кредиторите на несъстоятелността.

Контрол върху изпълнението на плана

Чл. 63. (1) Когато в плана е предвидено, синдикът осъществява контрол върху

дейността на длъжника във връзка с изпълнението на неговите задължения по плана. Когато няма назначен синдик, контролът се осъществява от съда.

(2) Длъжникът уведомява незабавно синдика за всички настъпили обстоятелства, които са от съществено значение за изпълнението на плана.

(3) Синдикът има право по всяко време да поиска от длъжника да представи сведения или доклад по всеки въпрос, който засяга дейността на длъжника и изпълнението на плана.

(4) Длъжникът може само след предварителното съгласие на синдика да:

1. закрива и да открива сметки в банки и други доставчици на платежни услуги;
2. сключва сделки и да извършва действия, които не са необходими за задоволяване на жизнените потребности на него и на членовете на семейството му;
3. извършва други действия, когато това е предвидено в плана.

(5) Длъжникът уведомява синдика при промяна на осъществяваната от него трудова дейност и заетост, както и при промяна на адреса по местоживееене в тридневен срок от настъпването на промяната.

(6) Синдикът има право на годишно възнаграждение в размер на една минимална работна заплата, което се изплаща от длъжника в тридневен срок от изтичане на всеки 12-месечен период от датата на назначаването му с решението по чл. 61, ал. 1.

Срок за сключване на договор

Чл. 64. (1) Срокът за сключване на договор за продажба на цялото секвестрируемо имущество, на обособена част от него, съобразно утвърдения план, е едномесечен от влизането в сила на решението за утвърждаване на плана. Ако в посочения срок не се сключи договор за продажба, всяка от страните може в едномесечен срок да поиска от съда по несъстоятелността да обяви договора за сключен съгласно проекта, приет на събранието на кредиторите в случай че дължимата от купувача цена е платена.

(2) Ако никоя от страните не поиска обявяване на договора за сключен и ако има направено искане от кредитор, съдът по несъстоятелността възобновява производството и обявява длъжника в несъстоятелност.

Събиране на преобразуваното вземане

Чл. 65. На основание на утвърдения от съда план кредиторът може да поиска от съда по несъстоятелността издаване на изпълнителен лист по реда на чл. 405 от Гражданския процесуален кодекс при неизпълнение на преобразуваното вземане независимо от неговия размер, при условие, че за вземането няма предявен иск по чл. 38, ал. 3 или по чл. 47.

Давност при утвърден план

Чл. 66. С влизане в сила на решението за утвърждаване на плана за погасяване започва да тече нова давност по чл. 110 от Закона за задълженията и договорите за вземанията, възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, когато тези вземания подлежат на незабавно удовлетворяване. Ако с плана изпълнението им е отсрочено или разсрочено, започва да тече нова давност от настъпване на изискуемостта.

Неизпълнение на плана

Чл. 67. Длъжникът се счита недобросъвестен при неизпълнение на задълженията по плана или задълженията във връзка с осъществявания контрол върху изпълнението на плана, освен ако неизпълнението се дължи на причина, която не може да му се вмени във вина.

Глава пета

ОБЯВЯВАНЕ В НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ОСРЕБРЯВАНЕ НА ИМУЩЕСТВОТО

Раздел I.

Решение за обявяване в несъстоятелност

Условия за обявяване в несъстоятелност

Чл. 68. Съдът обявява длъжника в несъстоятелност, когато в предвидения от закона срок предложеният план не е бил допуснат до разглеждане от събранието на кредиторите или не е бил утвърден.

Съдържание

Чл. 69. С решението за обявяване в несъстоятелност съдът:

1. обявява длъжника в несъстоятелност;
2. лишава длъжника от правото да управлява и да се разпорежда с имуществото, включено в масата на несъстоятелността;
3. постановява започване на осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността, и разпределение на осребреното имущество.

Обжалване на решението

Чл. 70. (1) Решението за обявяване в несъстоятелност подлежи на обжалване в 14-дневен срок от вписването в Регистъра по несъстоятелност.

(2) Решението, с което се отменя или се обезсилва постановеното от окръжния съд решение за обявяване в несъстоятелност, се вписва в Регистъра по несъстоятелност.

Действие на решението

Чл. 71. (1) Решението за обявяване в несъстоятелност подлежи на незабавно изпълнение.

(2) Решението за обявяване в несъстоятелност действа по отношение на всички.

(3) Решението за обявяване в несъстоятелност се вписва в Регистъра по несъстоятелност.

Изискуемост на задълженията, общ запор и възбрана

Чл. 72. (1) Всички парични и непарични задължения на длъжника стават изискуеми от датата на решението за обявяване в несъстоятелност. Непаричното задължение се превръща в парично по пазарната му стойност към датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност.

(2) От момента на вписване на решението за обявяване в несъстоятелност се смятат за възбранени недвижимите имоти, съответно за запорирани движимите вещи и вземанията на длъжника по отношение на трети добросъвестни лица.

(3) Постановената обща възбрана върху недвижимите имоти на длъжника се вписва в нотариалните регистри въз основа на вписаното в Регистъра по несъстоятелност решение за обявяване на длъжника в несъстоятелност.

Раздел II. Осребряване на имуществото

Обхват

Чл. 73. Недвижимите и движимите вещи като цяло или в обособени части, вещните и другите имуществени права от масата на несъстоятелността се превръщат в пари, доколкото това е необходимо за плащане задълженията на длъжника.

Правила за извършване на продажба

Чл. 74. (1) Продажбата на имуществените права от масата на несъстоятелността се извършва от синдика след разрешение на съда.

(2) Доколкото в този закон не са предвидени специални правила, за осребряването на имуществото се прилагат разпоредбите на глава четиридесет и шеста от Търговския закон.

Раздел III.

Разпределение на осребреното имущество

Сметка за разпределение

Чл. 75. (1) Разпределение се извършва, когато в масата на несъстоятелността се наберат достатъчно парични средства.

(2) Синдикът изготвя сметка за разпределение на наличните суми между кредиторите с вземания по чл. 15, ал. 1 съобразно реда, привилегиите и обезпеченията.

(3) Сметката за разпределение е частична, докато не бъдат изплатени изцяло задълженията или не бъде осребрена цялата маса на несъстоятелността с изключение на непродаваемите вещи.

Удовлетворяване на обезпечени вземания

Чл. 76. (1) Когато продажната цена на заложена или ипотекирана вещь не покрива изцяло вземането заедно с натрупаната лихва, за остатъка кредиторът участва в разпределението заедно с кредиторите с необезпечени вземания.

(2) Когато продажната цена на заложена или ипотекирана вещь превишава обезпеченото вземане с натрупаната лихва, остатъкът от нея се включва в масата на несъстоятелността. За получената сума от реализацията на обезпечението веднага се изготвя сметка за разпределение.

(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат и при удовлетворяване на вземане на кредитор с право на задържане.

Удовлетворяване на оспорени вземания

Чл. 77. (1) За оспорено по съдебен ред вземане се заделя съответната сума в сметката за разпределение.

(2) Когато е оспорено само обезпечението или привилегията, вземането се включва като необезпечено до разрешаване на спора, като в сметката за разпределение се заделя сумата, която кредиторът би получил за обезпечено вземане.

Удовлетворяване на вземания под условие

Чл. 78. (1) Вземане под отлагателно условие се включва в първоначалното разпределение като оспорено вземане. За него се заделя съответната сума от разпределението. При окончателното разпределение това вземане се изключва, ако до този момент условието не се е сбъднало.

(2) Вземане под прекратително условие се включва в разпределението като безусловно.

Публичност на сметката за разпределение

Чл. 79. (1) Синдикът обявява в Регистъра по несъстоятелност сметката за разпределение и я представя на съда.

(2) Длъжникът и всеки кредитор могат да направят пред съда писмено възражение срещу сметката за разпределение в 14-дневен срок от обявяването ѝ в Регистъра по несъстоятелност.

Одобряване на сметката за разпределение

Чл. 80. (1) Съдът по несъстоятелността одобрява с определение сметката за разпределение, след като направи съответната промяна, когато служебно или при възражение е констатирал незаконосъобразност.

(2) Определението за одобряване на сметката за разпределение и постъпилите срещу него жалби се обявяват в Регистъра по несъстоятелност, с което кредиторите и длъжникът се смятат за уведомени.

(3) Определението за одобряване на сметката може да се обжалва в 14-дневен срок от обявяването в Регистъра по несъстоятелност от длъжника и от кредитор, който е подал възражение срещу сметката за разпределение, както и от кредитор, чието вземане е засегнато от определението на съда в случай на изменение или отмяна на сметката за разпределение.

(4) Одобрената сметка за разпределение се изпълнява от синдика след влизане в сила на определението за одобряването ѝ.

Допълнително включване

Чл. 81. (1) Кредитор, който е предявил вземането си след извършено разпределение, се включва в следващите разпределения без право на изравняване съобразно с вече платеното.

(2) В масата на несъстоятелността се включват допълнително новосъбраните суми от вземания на длъжника и от осребряване на имуществото, както и сумите от вземания, от които кредиторите са се отказали.

Връщане на остатъка

Чл. 82. След пълното плащане на задълженията остатъкът от масата на несъстоятелността се предоставя на длъжника.

Отчет на синдика

Чл. 83. В срок не по-дълъг от един месец след изчерпване на масата на несъстоятелността, с изключение на непродаваемите вещи, синдикът представя на съда по несъстоятелността отчет, който съдържа информация за дейността на синдика, за извършените разпределения на сумите и за останалите неплатени вземания.

Изслушване на отчета на синдика

Чл. 84. (1) Съдът свиква заключително събрание на кредиторите в 14-дневен срок от получаването на отчета на синдика.

(2) На събранието се изслушва отчетът за извършените разпределения на сумите и за останалите неплатени вземания. Събранието взема решение и относно непродаваемите вещи от масата на несъстоятелността. Събранието на кредиторите може да вземе решение да бъдат предоставени на длъжника вещи с незначителна стойност или вземания, чието събиране би било значително затруднено.

Глава шеста

ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I.

Решение за прекратяване на производството

Основания за прекратяване на производството

Чл. 85. (1) Производството по несъстоятелност се прекратява с решение на съда, когато:

1. след откриване на производството бъде установено, че не е налице някое от условията по чл. 30;

2. е одобрен план за погасяване на задълженията;
3. са изплатени задълженията;
4. масата на несъстоятелността е изчерпана;
5. е сключено извънсъдебно споразумение между кредиторите и длъжника за уреждане на плащането на паричните задължения.

(2) Производството по несъстоятелност не се прекратява, когато за обезпечаване на задълженията на длъжника са учредени обезпечения от трети лица и изпълнението срещу обезпеченията не е приключило или длъжникът е страна по висящо съдебно производство.

(3) Всеки кредитор на несъстоятелността може да иска от съда прекратяване на производството, като представи доказателства за настъпване на основание по чл. 9, ал. 2. Съдът изпраща препис от искането и приложените доказателства на длъжника, като му указва възможността да подаде писмен отговор в едномесечен срок. Искането се разглежда от съда в заседание при закрити врата с призоваване на молителя и на длъжника.

Обжалване на решението

Чл. 86. Решението за прекратяване на производството подлежи на обжалване в 14-дневен срок от вписването му в Регистъра по несъстоятелност.

Раздел II.

Действие на решението за прекратяване на производство по несъстоятелност

Прекратяване правомощията на синдика

Чл. 87. (1) С прекратяване на производството по несъстоятелност се прекратяват правомощията на синдика.

(2) Синдикът предава остатъка от имуществото на длъжника.

(3) По разпореждане на съда синдикът депозира в банка сумите, които са заделени при окончателното разпределение за неполучените или оспорени вземания.

Прекратяване действието на общата възбрана

Чл. 88. (1) С прекратяване на производството по несъстоятелност се прекратява действието на общата възбрана и заповест.

(2) Общата възбрана и заповест се смятат за заличени от момента на вписване на решението за прекратяване на производството по несъстоятелност.

Погасяване

Чл. 89. Непредявените в производството по несъстоятелност вземания и неупражнените права се погасяват, ако не са били надлежно предявени, съответно упражнени, по предвидения в закона ред, освен в случаите по чл. 35, ал. 1 и чл. 85, ал. 1, т. 1.

Раздел III.

Сключване на извънсъдебно споразумение

Договор

Чл. 90. (1) Във всяко положение на производството по несъстоятелност длъжникът може да сключи с всички кредитори с приети вземания договор за уреждане плащането на паричните задължения. В този случай синдикът не представлява длъжника като страна. Договорът се сключва в писмена форма.

(2) Ако сключеният договор отговаря на изискванията на закона, съдът с решение прекратява производството по несъстоятелност, при условие че няма спорни вземания.

(3) Доколкото в договора или в този закон не е предвидено друго, прилага се гражданското законодателство.

Неизпълнение на договора

Чл. 91. Длъжникът се счита за недобросъвестен при неизпълнение на задълженията по договора, освен ако неизпълнението се дължи на причина, която не може да му се вмени във вина.

Раздел IV.

Възобновяване на прекратено производство по несъстоятелност

Условия за възобновяване

Чл. 92. Прекратеното поради изчерпване на масата на несъстоятелността производство по несъстоятелност се възобновява с решение на съда, когато в срок една година след прекратяването се освободят суми, заделени за оспорени вземания, или се открие имущество, което не е било известно при прекратяването на производството, при условие че същите са достатъчни, за да покрият разноските по производството и поне частично да удовлетворят вземанията на кредиторите.

Искане за възобновяване

Чл. 93. Производството по несъстоятелност се възобновява по писмена молба на длъжника или на кредитор с прието или установено по съдебен ред вземане, или с публично вземане, установено с влязъл в сила акт.

Разглеждане на искането за възобновяване

Чл. 94. Искането за възобновяване се разглежда от съда по несъстоятелността в 14-дневен срок от постъпването му в открито съдебно заседание с призоваване на направилia искането кредитор и на длъжника.

Действие на решението за възобновяване

Чл. 95. С решението за възобновяване на производството правата на синдика и на събраните кредиторите се възстановяват.

Глава седма

ПОГАСЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ

СЛЕД ОТКРИВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I.

Погасяване на задължения на добросъвестния длъжник

Условия за погасяване на задълженията

Чл. 96. (1) Задълженията на добросъвестния неплатежоспособен длъжник се погасяват, при условие, че не са налице основания за недобросъвестност на длъжника, ако:

1. длъжникът е заплатил разноските в производството по несъстоятелност;
2. е изтекъл тригодишен срок от датата на плана за осребряване, който е първият опис на имуществото на длъжника;
3. са осребрени всички активи, които са част от масата по несъстоятелност към датата на изтичане на срока по т. 2, и получените суми са разпределени.

(2) Доходи и активи на длъжника, придобити след изтичане на срока по ал. 1, т. 2, не са от значение за настъпване на погасителния ефект по ал. 1.

(3) Задълженията на добросъвестния неплатежоспособен длъжник се погасяват с изтичане на тригодишен срок от влизане в сила на решението за утвърждаване на плана за погасяване, при условие, че не са налице основания за недобросъвестност на длъжника и са заплатени разноските в производството по несъстоятелност.

Условия за погасяване на задълженията при липса на имущество

Чл. 97. Задълженията на добросъвестния неплатежоспособен длъжник за удовлетворяване на вземанията на кредиторите, посочени в приложения към молбата за откриване на производство по несъстоятелност списък на кредиторите, се погасяват с изтичане на 5-годишен срок от постановяване на решението по чл. 35, ал. 1, ако производството е прекратено с влязло в сила решение по чл. 35, ал. 4, при условие че:

1. не са налице основания за недобросъвестност на длъжника по смисъла на чл. 9, ал. 2;
2. цялото негово секвестрируемо имущество от постановяване на решението на съда по чл. 35, ал. 1 е послужило за удовлетворяване на кредиторите му.

Проверка на условията

Чл. 98. Погасяването на задълженията настъпва по силата на закона, след

осъществяване на условията за това.

Раздел II.

Производство за установяване на условията за погасяване

Молба

Чл. 99. (1) Молбата на добросъвестния длъжник за установяване погасяване на задълженията се разглежда от компетентния съд по несъстоятелността. Когато производството по несъстоятелност е висящо, молбата се разглежда в същото производство. Наследниците на починалия длъжник имат право да подадат молбата, както и да искат продължаване на производството при условията на чл. 29, ал. 2. При осъществяване на предпоставките по чл. 96, ал. 1, ако не е постъпила молба от длъжника, съдът по несъстоятелността постановява определение за извършване на служебна проверка на предпоставките по чл. 96, ал. 1, което се обявява в Регистъра по несъстоятелност, от когато тече срокът за възражение по чл. 100.

(2) Молбата съдържа изложение на условията за погасяване на задълженията, като предпоставка за разглеждането ѝ е изтичане на срока по чл. 96, ал. 1, т. 2 или ал. 3, съответно по чл. 97. Към нея се прилага декларация, че не са налице основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2, а когато е приложимо - и писмени доказателства за плащанията по чл. 96, ал. 3, съответно по чл. 97, т. 2.

(3) За разглеждане на молбата се дължи заплащане на проста такса, съгласно тарифа, приета от Министерския съвет.

(4) Молбата се обявява в Регистъра по несъстоятелност.

Възражение срещу молбата

Чл. 100. В едномесечен срок от обявяването на молбата за установяване погасяване на задълженията всеки кредитор с прието или установено по съдебен ред вземане или с публично вземане, установено с влязъл в сила акт, може да направи писмено възражение, подкрепено с доказателства, че не са налице условията за погасяване. Същото право имат и кредиторите, чиито вземания са били посочени в приложения към молбата за откриване на производството по несъстоятелност списък на кредиторите, когато производството по несъстоятелност е било прекратено с решение по чл. 35, ал. 4.

Разглеждане на молбата

Чл. 101. (1) Молбата за установяване погасяване на задълженията се разглежда в открито заседание с призоваване на молителя и на възразилия кредитор.

(2) Решението на съда, подлежи на обжалване пред съответния апелативен съд в 14-дневен срок от обявяването му в Регистъра по несъстоятелност, чието решение е окончателно.

(3) Решението на апелативния съд се обявява в Регистъра по несъстоятелност.

Повторно подаване на молба за проверка

Чл. 102. Повторното подаване на молба за установяване на погасяване на задълженията е допустимо само в случай, че длъжникът се позовава на нововъзникнали обстоятелства по чл. 96, съответно чл. 97.

Раздел III.

Задължения, които не се погасяват

Изключени вземания

Чл. 103. (1) Не се погасяват при условията на чл. 96 и 97 задълженията на длъжника за удовлетворяване на:

1. вземания, обезпечени с ипотека или залог;
2. вземания за глоби;
3. вземания за непозволено увреждане;
4. вземания за издръжка по закон;
5. вземания, възникнали след откриване на производството по несъстоятелност.

(2) Не се погасяват задълженията на поръчителите, лицата, които са учредили залог или ипотека за обезпечаване на задължение на длъжника, както и солидарно задължените с него лица, независимо от погасяване на задължението на длъжника при условията на чл. 96 и 97.

Продължаване на производството по несъстоятелност и изпълнение на план за погасяване

Чл. 104. (1) Изтичането на тригодишния срок по чл. 96 не е основание за прекратяване на производството по несъстоятелност, когато масата на несъстоятелността не е изчерпана. Производството по несъстоятелност продължава с цел удовлетворяване на вземанията по чл. 103, които не се погасяват, както и с оглед чл. 96, ал. 1, т.3.

(2) Изтичането на тригодишния срок по чл. 96, ал. 3 не е основание за прекратяване изпълнението на плана за погасяване по отношение на вземанията по чл. 103.

Глава осма

ВПИСВАНЕ И ПУБЛИКУВАНЕ В РЕГИСТЪРА ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Вписване и обявяване на актове в производството по несъстоятелност

Чл. 105. (1) Актовете в производството по несъстоятелност на физическите лица се вписват или обявяват в Регистъра по несъстоятелност, който се води и поддържа от Министерството на правосъдието.

(2) Министърът на правосъдието издава наредба за условията за реда за водене, съхраняване и достъп до Регистъра по несъстоятелност.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Свързани лица“ са лицата по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

2. „Членове на семейството на длъжника“ са лицата по смисъла на § 1, т. 54 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) В тримесечен срок от влизане в сила на този закон министърът на правосъдието издава наредбите по чл. 22, ал. 1 и чл. 105, ал. 2 и заповедта по чл. 31, ал. 3.

(2) В 9-месечен срок от влизане в сила на този закон министерството на правосъдието създава необходимите условия за въвеждане в експлоатация на Регистъра по несъстоятелност в частта относно модула за производствата по несъстоятелност на физическите лица.

(3) Министърът на правосъдието издава заповед за въвеждане в експлоатация на Регистъра по несъстоятелност, която се обнародва в „Държавен вестник“.

§ 3. В 9-месечен срок от влизане в сила на този закон Висшият съдебен съвет привежда наредбата по чл. 377а от Закона за съдебната власт в съответствие с него и организира автоматичното предаване на данни и документи от Единната информационна система на съдилищата към Регистъра по несъстоятелност.

§ 4. (1) Молба за откриване на производство по несъстоятелност може да се подава от датата на въвеждане в експлоатация на Регистъра по несъстоятелност.

(2) Подаване на молба по ал. 1 преди въвеждане в експлоатация на Регистъра по несъстоятелност не представлява пречка за откриване на производството по чл. 30, т. 4.

§ 5. В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 30, 33, 34, 59, 63, 73, 80, 82, 86, 95 и 105 от 2006 г., бр. 46, 52, 53, 57, 59, 108 и 109 от 2007 г., бр. 36, 69 и 98 от 2008 г., бр. 12, 32, 41 и 93 от 2009 г., бр. 15, 94, 98, 100 и 101 от 2010 г., бр. 14, 31, 77 и 99 от 2011 г., бр. 26, 38, 40, 82, 94 и 99 от 2012 г., бр. 52, 98, 106 и 109 от 2013 г., бр. 1 от 2014 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 14 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 18, 40, 53 и 105 от 2014 г., бр. 12, 14, 60, 61 и 94 от 2015 г., бр. 13, 42, 58, 62, 97 и 105 от 2016 г., бр. 58, 63, 85, 86, 92 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 27, 77 и 98 от 2018 г., бр. 17, 64, 83, 96 и 102 от 2019 г., бр. 18, 28, 34, 69, 104 и 105 от 2020 г., бр. 25, 56, 100 и 102 от 2022 г. и бр. 8 от 2023 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 164 ал. 4 и 5 се изменят така:

„(4) В случай че вземането е установено с влязъл в сила акт, синдикът незабавно го включва в списъка на приетите от него вземания така, както е предявено. Това вземане не може да бъде оспорено по реда на Търговския закон или на Закона за несъстоятелност на

физическите лица.

(5) В случай че вземането е установено, но актът не е влязъл в сила, то се включва под условие в списъка на приетите от синдика вземания и се удовлетворява по реда на чл. 725, ал. 1 от Търговския закон или чл. 78, ал. 1 от Закона за несъстоятелност на физическите лица, освен ако в закон е предвидено друго.“

2. В чл. 168 се създава т. 8:

„8. при погасяване на задълженията на длъжник – физическо лице при условията на чл. 760ж от Търговския закон или при условията на чл. 96 или 97 от Закона за несъстоятелност на физическите лица.“

§ 6. В чл. 115 се създава буква „з“ от Закона за задълженията и договорите (обн., ДВ, бр. 275 от 1950 г.; попр., бр. 2 от 1950 г.; изм., Изв., бр. 69 от 1951 г., бр. 92 от 1952 г.; ДВ, бр. 85 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 16 от 1977 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 30 от 1990 г., бр. 12 и 56 от 1993 г., бр. 83 и 104 от 1996 г., бр. 83 и 103 от 1999 г., бр. 34 от 2000 г., бр. 19 от 2003 г., бр. 42 и 43 от 2005 г., бр. 36 от 2006 г., бр. 59 и 92 от 2007 г., бр. 50 от 2008 г., бр. 96 от 2017 г., бр. 42 от 2018 г. и бр. 102 от 2020 г. изм. с Решение № 4 от 20.04.2021 г. на Конституционния съд на РБ - бр. 35 от 27.04.2021 г.) се създава буква “з” със следното съдържание:

„з. докато трае производството по несъстоятелност.“

„§ 7. В Наказателния кодекс (Обн. ДВ. бр.26 от 2 Април 1968г., попр. ДВ. бр.29 от 12 Април 1968г., изм. ДВ. бр.92 от 28 Ноември 1969г., изм. ДВ. бр.26 от 30 Март 1973г., изм. ДВ. бр.27 от 3 Април 1973г., изм. ДВ. бр.89 от 15 Ноември 1974г., изм. ДВ. бр.95 от 12 Декември 1975г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 1977г., изм. ДВ. бр.54 от 11 Юли 1978г., изм. ДВ. бр.89 от 9 Ноември 1979г., изм. ДВ. бр.28 от 9 Април 1982г., попр. ДВ. бр.31 от 20 Април 1982г., изм. ДВ. бр.44 от 5 Юни 1984г., изм. ДВ. бр.41 от 28 Май 1985г., изм. ДВ. бр.79 от 11 Октомври 1985г., попр. ДВ. бр.80 от 15 Октомври 1985г., изм. ДВ. бр.89 от 18 Ноември 1986г., попр. ДВ. бр.90 от 21 Ноември 1986г., изм. ДВ. бр.37 от 16 Май 1989г., изм. ДВ. бр.91 от 24 Ноември 1989г., изм. ДВ. бр.99 от 22 Декември 1989г., изм. ДВ. бр.10 от 2 Февруари 1990г., изм. ДВ. бр.31 от 17 Април 1990г., изм. ДВ. бр.81 от 9 Октомври 1990г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 1991г., изм. ДВ. бр.86 от 18 Октомври 1991г., попр. ДВ. бр.90 от 1 Ноември 1991г., изм. ДВ. бр.105 от 19 Декември 1991г., доп. ДВ. бр.54 от 3 Юли 1992г., изм. ДВ. бр.10 от 5 Февруари 1993г., изм. ДВ. бр.50 от 1 Юни 1995г., изм. ДВ. бр.97 от 3 Ноември 1995г., изм. ДВ. бр.102 от 21 Ноември 1995г., изм. ДВ. бр.107 от 17 Декември 1996г., изм. ДВ. бр.62 от 5 Август 1997г., изм. ДВ. бр.85 от 26 Септември 1997г., изм. ДВ. бр.120 от 16 Декември 1997г., доп. ДВ. бр.83 от 21 Юли 1998г., изм. ДВ. бр.85 от 24 Юли 1998г., доп. ДВ. бр.132 от 10 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.153 от 23 Декември 1998г., изм. ДВ. бр.7 от 26 Януари 1999г., изм. ДВ. бр.51 от 4 Юни 1999г., изм. ДВ. бр.81 от 14 Септември 1999г., изм. ДВ. бр.21 от 17 Март 2000г., изм. ДВ. бр.51 от 23 Юни 2000г., изм. ДВ. бр.98 от 1 Декември 2000г., доп. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.101 от 23 Ноември 2001г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.92 от 27 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.26 от 30 Март 2004г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Ноември 2004г., изм. ДВ. бр.24 от 22 Март 2005г., изм. ДВ. бр.43 от 20 Май 2005г., изм. ДВ. бр.76 от 20 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.86 от 28 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.75 от 12 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.38 от 11 Май 2007г., изм. ДВ. бр.57 от 13 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.85 от 23 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.94 от 16 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.19 от 22 Февруари 2008г., изм. ДВ. бр.67 от 29 Юли 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.23

от 27 Март 2009г., изм. ДВ. бр.27 от 10 Април 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.26 от 6 Април 2010г., изм. ДВ. бр.32 от 27 Април 2010г., изм. ДВ. бр.33 от 26 Април 2011г., изм. ДВ. бр.60 от 5 Август 2011г., доп. ДВ. бр.19 от 6 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 9 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 7 Август 2012г., изм. ДВ. бр.17 от 21 Февруари 2013г., доп. ДВ. бр.61 от 9 Юли 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.84 от 27 Септември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.19 от 5 Март 2014г., изм. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., доп. ДВ. бр.107 от 24 Декември 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.24 от 31 Март 2015г., доп. ДВ. бр.41 от 5 Юни 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.74 от 26 Септември 2015г., изм. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г., доп. ДВ. бр.102 от 29 Декември 2015г., изм. ДВ. бр.32 от 22 Април 2016г., доп. ДВ. бр.47 от 21 Юни 2016г., изм. ДВ. бр.83 от 21 Октомври 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2016г., изм. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017г., доп. ДВ. бр.54 от 5 Юли 2017г., изм. ДВ. бр.85 от 24 Октомври 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 19 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.55 от 3 Юли 2018г., доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.7 от 22 Януари 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.16 от 22 Февруари 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.83 от 22 Октомври 2019г., изм. ДВ. бр.13 от 14 Февруари 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.23 от 14 Март 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.28 от 24 Март 2020г., изм. ДВ. бр.44 от 13 Май 2020г., доп. ДВ. бр.88 от 13 Октомври 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.103 от 4 Декември 2020г., доп. ДВ. бр.108 от 22 Декември 2020г., изм. ДВ. бр.9 от 2 Февруари 2021г., изм. ДВ. бр.84 от 8 Октомври 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 8 Юли 2022г., изм. ДВ. бр.79 от 4 Октомври 2022г., изм. ДВ. бр.10 от 31 Януари 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.67 от 4 Август 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 29 Септември 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.84 от 6 Октомври 2023г., изм. ДВ. бр.23 от 19 Март 2024г., изм. и доп. ДВ. бр.39 от 1 Май 2024г., изм. ДВ. бр.41 от 10 Май 2024г., изм. ДВ. бр.42 от 14 Май 2024г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 227б, ал. 1 след думата „търговец“ се добавя “предприемач по Търговския закон. “

2. В чл. 227в, ал. 1 след думата „търговец“ се добавя “предприемач по Търговския закон или длъжник по Закона за несъстоятелност на физическите лица. “

ВНОСИТЕЛИ:

Кирил Петков

Асия Василева

Николай Дешев

Лена Борисова

Стою Стоев

Бордан Борданов

Венка Сабунджиева

Деница Амиерчева

Иван Кочев

Albano Weiss

Forman neuse

Tamara Cyranoska

Francis Cook

Baum Rumpf

Wagner Dumm

George Faurst

Marceline Faurst

Helen Weis

Lucy Hester

Virginia Hester

Francis Hester

Wagon Hester

Anna Hester

Abraham Hester

Andrew Hester

Van Buren

Conrad Hester

МОТИВИ

към проекта на Закон за несъстоятелност на физическите лица

Действащото законодателство не допуска физически лица, които са в неплатежоспособност, да бъдат обявени в несъстоятелност. Неплатежоспособните длъжници са подложени на сериозни ограничения, стрес и притеснения от финансовите затруднения и очакванията на кредиторите. Особено уязвими са добросъвестните длъжници, които са изпаднали в положение на неплатежоспособност поради настъпване на неблагоприятни събития извън техните предвиждания и контрол – временна или трайна загуба на работоспособност, здравословни проблеми, раздяла в семейството, загуба на работа или имущество и други. В случай на невъзможност да заплати своите дългове, длъжникът е принуден да се защитава срещу всякакви вземания, ограничени единствено от настъпване на погасителна давност за всяко от тях.

Вземанията се обезценяват, когато не са обслужвани и съществува вероятност да не бъдат събрани. Тези вземания имат негативен ефект върху сигурността на стопанския оборот, капиталовата адекватност на кредитните и финансовите институции. Кредиторите имат интерес да получат реално изпълнение в рамките на едно прозрачно производство по несъстоятелност, образувано и финансирано от добросъвестен длъжник, вместо да продават неизгодно своите несъбираеми вземания или да ги отписват като несъбираеми.

С приемането на законопроекта се цели изпълнение и на ангажиментите на Република България по Националния план за възстановяване и устойчивост, приет с Решение № 411 на Министерския съвет от 2021 г. и осигуряване на съответствие на закона с приложимото европейско законодателство.

За първи път в правния мир на Република България се въвежда възможността неплатежоспособни добросъвестни физически лица, които не са търговци или предприемачи, да бъдат обявени в несъстоятелност. Настоящият законопроект предлага правна уредба на производството по несъстоятелност на физическите лица, които са неплатежоспособни добросъвестни длъжници и желаят задълженията им към всички кредитори да бъдат удовлетворени в едно общо съдебно производство.

Производството по несъстоятелност има за цел да осигури справедливо удовлетворяване на кредиторите и възможност за освобождаване на добросъвестния длъжник от заплащане на неудовлетворените вземания. В производството по несъстоятелност се вземат предвид интересите на кредиторите, длъжника и неговото семейство. Образуването на производството по несъстоятелност би предоставило възможност за погасяване на неудовлетворените вземания с изтичане на определен срок и при определени условия, с което длъжникът ще бъде освободен от задължение за тяхното заплащане.

Законопроектът създава правна уредба в следните направления:

Законопроектът урежда производство по несъстоятелност на физическите лица, които са неплатежоспособни добросъвестни длъжници и желаят задълженията им към всички кредитори да бъдат удовлетворени в едно общо съдебно производство. Производството по несъстоятелност има за цел да осигури справедливо удовлетворяване на кредиторите и възможност за освобождаване на добросъвестния длъжник от заплащане на неудовлетворените вземания.

За разлика от производството по несъстоятелност на търговеца, което може да се

образува и по молба на кредитора, производството по този закон започва само по молба на добросъвестния длъжник. Длъжникът не е длъжен да иска образуване на производство по несъстоятелност, това е негово право, което се обуславя от правния му интерес да иска погасяване на вземанията, останали неудовлетворени в производството.

Производството е подчинено и на принципа на справедливо удовлетворяване на кредиторите. В производството по несъстоятелност имат право да участват всички кредитори на длъжника, които имат неудовлетворени вземания.

Като неплатежоспособен законът определя длъжникът, който в продължение на повече от 12 месеца не е в състояние да изпълни едно или повече изискуеми парични задължения на обща стойност над 24 минимални работни заплати. Неплатежоспособността се предполага, когато длъжникът е спрял плащанията.

Кредитори в производството по несъстоятелност са лицата, чиито вземания са включени в одобрения от съда списък на приетите вземания. Кредиторът упражнява своите права в производството по несъстоятелност самостоятелно или чрез участие в събранието на кредиторите.

Съд по несъстоятелността е окръжният съд по постоянния адрес на длъжника, регистриран преди повече от шест месеца от датата на подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност. Изискването за определен период на регистрация на адреса цели предотвратяване на злоупотреби от страна на недобросъвестни длъжници, които биха променили адреса си, единствено с цел „избор“ на съд по несъстоятелност.

За синдик в производството може да бъде назначено физическо лице, което отговаря на изискванията по чл. 655, ал. 1-3 и чл. 655а от Търговския закон. Възнаграждението на синдика е обвързано с осъществяването на определени конкретни действия в производството.

Законопроектът предвижда сравнително опростено производство по несъстоятелност, което следва да протече в следните фази: проверка на допустимостта и основателността на молбата и откриване на производство по несъстоятелност, което приключва с решение за обявяване на неплатежоспособността на длъжника; установяване на вземанията и на имуществото в масата на несъстоятелността; предлагане и утвърждаване на план за погасяване; обявяване в несъстоятелност и осребряване на имуществото. Относно производството по несъстоятелност се прилагат субсидиарно съответните разпоредби на Гражданския процесуален кодекс.

Производството се образува по молба на длъжника, съдържаща изложение на обстоятелствата относно трудова заетост, неплатежоспособност, добросъвестност и имущество. Към молбата се прилагат съответни доказателства и декларации, за да може съдът да прецени дали длъжникът е добросъвестен, неплатежоспособен, какво е неговото семейно и имуществено състояние, неговите задължения и кредитори, образуваните срещу него дела. Длъжникът следва да предложи и план за погасяване на задълженията в производството.

Когато констатира, че са налице условията за това, съдът с решението си обявява неплатежоспособността; открива производството по несъстоятелност; допуска обезпечение чрез налагане на общ заповест, обща възбрана или други обезпечителни мерки; назначава временен синдик; определя банковата сметка на длъжника, по която може да се извършват плащания от и към длъжника. Предвижда се и възможност за откриване на производството при липса на имущество, а в този случай и при условие, че длъжникът отговаря на условията за това, но посоченото от него секвестрируемо имущество е недостатъчно за покриване на началните разноски в производството по несъстоятелност и за частично удовлетворяване на вземанията на кредиторите, съдът с решението си обявява неплатежоспособността; открива производството по несъстоятелност; допуска обезпечение чрез налагане на общ заповест, обща

възбрана или други обезпечителни мерки; задължава длъжника да уведомява съда за притежаваното от него имущество; определя банковата сметка на длъжника, по която може да се извършват плащания в полза на длъжника и от която длъжникът да извършва плащания; спира производството по несъстоятелност. Възобновяване е възможно в едногодишен срок, ако длъжникът удостовери, че притежава секвестрируемо имущество, достатъчно за покриване на началните разноски в производството по несъстоятелност и за частично удовлетворяване на вземанията на кредиторите, а в противен случай производството се прекратява.

Законопроектът урежда условията и реда за предявяване и приемане на вземанията на кредиторите. Кредиторите предявяват писмено своите вземания пред съда в срок до 3 месеца от обявяване на решението за откриване на производство по несъстоятелност. В 7-дневен срок от от изтичането на срока за предявяване на вземанията синдикът съставя списъци на приетите предявени вземания, на неприетите вземания, както и на служебно приетите вземания, който се представя за обявяване и остава на разположение на кредиторите и на длъжника в канцеларията на съда. Предвидена е възможност за възражения срещу приетите и неприети вземания, след което съдът одобрява списъците, а заинтересованите лице имат право да предяят и искове за установяване на вземанията.

Преди да се пристъпи към осребряване на имуществото на длъжника, в производството по несъстоятелност следва да бъдат разгледани всички възможности за доброволно изпълнение на задълженията, включително чрез предлагане и утвърждаване на план за погасяване на задълженията на длъжника. За целта законопроектът предвижда подробна процедура за предаване, разглеждане, приемане и утвърждаване на плана, както и за неговото действие.

Когато план за погасяване на задълженията на длъжника не е бил допуснат до разглеждане от събранието на кредиторите или не е бил утвърден, единствената възможност е да се премине към осребряване на имуществото, а за целта съдът обявява длъжника в несъстоятелност с решение, с което обявява длъжника в несъстоятелност; лишава го от правото да управлява и да се разпорежда с имуществото, включено в масата на несъстоятелността; постановява започване на осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността, и разпределение на осребреното имущество.

Осребряването на имуществото се извършва като недвижимите и движимите вещи като цяло или в обособени части, вещните и другите имуществени права от масата на несъстоятелността се превръщат в пари, доколкото това е необходимо за плащане задълженията на длъжника. За осребряването се прилагат разпоредбите на глава четиридесет и шеста от Търговския закон, доколкото няма специални правила.

Правният интерес на длъжника да иска образуване и провеждане на производство по несъстоятелност се обуславя от възможността да бъдат погасени неговите задължения, съответно – погасени вземанията на неговите кредитори, които са останали неудовлетворени. Разпоредбите на чл. 100 и чл. 101 въвеждат нов институт на погасяване на задължения. Предвиден е сложен фактически състав, който не се изчерпва с изтичане на определен срок, а изисква настъпването и на редица други условия, поради което не представлява давностен срок.

Законопроектът урежда условията за погасяване, како и производството за това. Погасяването на задълженията настъпва по силата на закона, след осъществяване на условията за това, с производството има само за цел да констатира настъпилото погасяване. Не подлежат на погасяване задълженията на длъжника за удовлетворяване на вземания, обезпечени с ипотека или залог; вземания за глоби; вземания за непозволено увреждане; вземания за издръжка по закон; вземания, възникнали след откриване на производството по несъстоятелност.

Законопроектът предвижда актовете в производството по несъстоятелност на физическите лица се вписват или обявяват в Регистъра по несъстоятелност, който се води и поддържа от Министерството на правосъдието.

ВНОСИТЕЛИ:

Мирча Петков

Алиш Василев

Николай Демев

Женя Борисов

Гюю Гюев

Богдан Богданов

Венко Сабунчев

Деница Симеонова

Иван Кочев

Иван Иванов
Иван Иванов

Богдан Петков

Тамяна Султанова

Атанас Славев

Васил Радев

Мария Димитров

Войко Радев

Славена Петрова

Любена Иванова

Кристина Попова

Августина Павлова
Бориса Романов

Игорь Иванов
Степан Александров

Михаило Мурзев

Александр Александров

Иван Белин

Семён Тимофеев

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

към проект на Закон за несъстоятелност на физическите лица

Основания на законодателната инициатива

С приемането на законопроекта се цели осигуряване на съответствие на закона с приложимото европейско законодателство, и в частност Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и Съвета от 20 май 2015 година относно производството по несъстоятелност, Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за реструктурирането и несъстоятелността) (Директива (ЕС) 2017/1132).

С предлагания законопроект се уреждат условията за ефективно и бързо удовлетворяване на кредиторите на неплатежоспособния длъжник в рамките на едно общо производство, и редът за погасяване на задължения на добросъвестни длъжници, които не са търговци или предприемачи, след откриване на производство по несъстоятелност.

Подготовката на законопроекта е в изпълнение и на ангажиментите на Република България по Националния план за възстановяване и устойчивост, приет с Решение № 411 на Министерския съвет от 2021 г.

Заинтересовани групи

Законопроектът се отнася до физически лица - добросъвестни длъжници, изпаднали в неплатежоспособност, техните кредитори, както и държавата и обществото като цяло.

Анализ на разходи и ползи

Законопроектът потенциално ще доведе до възникването на разходи, представляващи разноси в рамките на производството по несъстоятелност на длъжниците и на техните кредитори, както и такива, свързани с въвеждането в експлоатация на Регистъра на несъстоятелността и прилагането и администрирането на закона.

Същевременно с въвеждането на законопроекта се очакват насърчаване на доброволното събиране на трудносъбираеми и несъбираеми вземания в рамките на едно съдебно производство, насърчаване на добросъвестното поведение на длъжниците и отговорното поведение на кредитополучателите, изсветляване на сивия сектор и свързания с това ръст на данъчните и осигурително приходи във фиска, намаляване на броя необслужвани кредити и повишаване на дела на икономически активната част на населението и укрепване на доверието във финансовата и кредитната система и правната сигурност на стопанския оборот.

Административна тежест и структурни промени

Законопроектът не създава нови административни тежести за гражданите и юридическите лица, нито допълнителни административни задължения за органите на местното самоуправление и местната администрация, с изключение на първоначалния административен ресурс, необходим за изготвянето на относимата подзаконова нормативна уредба, предвидените образци, както и изграждането и въвеждането в експлоатация на Регистъра на несъстоятелността.

Законопроектът същевременно, от една страна, ще облекчи работата на органите на съдебната власт, на съдебното изпълнение и на администрацията с компетентност в изпълнителното производство, но от друга ще породи необходимост от отделяне на съдебно

административен ресурс за разглеждането на този тип производства.

Въздействие върху нормативната база

Предвиждат се изменения в Закона за задълженията и договорите, в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и Наказателния кодекс. Законопроектът не съдържа разпоредби, свързани с въвеждането на регулаторни режими.

Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие

Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и за равното третиране от държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната. Не се очакват негативни въздействия на предложението върху балансираното демографско развитие, включително върху темповете на намаляване на броя на населението, динамиката на миграционните потоци и ограничаването на броя на емигриращите българи.

ВНОСИТЕЛИ:

Мирин Петков

Асен Василар

Николай Демин

Лена Борисов

Стою Став

Бордан Богданов

Венко Сабунджиев

Денница Симеонова

Метод Колев

Надяна Ивандарева

Иванко Шомев

Богдан Петков

Тайяна Суганова

Анастас Славов

Васил Панчев

Мартин Димитров

9 бои по Пануров
Иракевич - Руденко

Любен Удков
Красовца Мерелова

Югана Мухоморова

Борисов Борисов

Липов Удков
Степан Амуров

Уваров Муромов

Александр Сидоров

Иван Березин
Степан Трехобин